

Klik po klik do znanja hrvatskoga¹

Antonia Ordulj. 2024. *Hrvatski jezik za neizvorne govornike 1* (digitalni udžbenik za hrvatski kao ini jezik). Profil Klett. Zagreb.

Učenje i poučavanje hrvatskoga kao inoga jezika na sveučilišnoj razini u posljednjih je nekoliko godina u porastu. Studenti i nastavnici na hrvatskim sveučilištima na kojima se održava inojezična nastava te nastavnici, učenici i studenti u okviru hrvatske nastave u inozemstvu služe se različitim priručnicima. U *Hrvatskome jeziku* u rubrici *Čitaonica* u razgovoru s autorima već su predstavljena dva tiskana priručnika za poučavanje inojezičnoga hrvatskog: *Hrvatski za početnike 1: Udžbenik i rječnik* (2018.) autorica Marice Čilaš Mikulić, Milvije Gulešić Machata, Dinke Pasini i Sande Lucije Udier te *Basic Croatian Grammar For Croatian Language Learners* (2022.) autora Darka Matovca, a 2024. izdavačka kuća Profil Klett objavila je na obrazovnoj platformi Izzi Digital (<https://hr.izzi.digital/#/>) prvi digitalni udžbenik za hrvatski kao ini jezik *Hrvatski jezik za neizvorne govornike 1* autorice Antonije Ordulj, predavačice u Centru za učenje hrvatskoga jezika Fakulteta hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu. Tim je udžbenikom kroatistička inojezična literatura, u skladu s potrebama današnjih korisnika i ukorak s digitalizacijom glotodidaktičkih sadržaja, obogaćena udžbenikom za korisnike koji uče hrvatski jezik na razini A2 prema Zajedničkome europskom referentnom okviru za jezike – ZEROJ-u. Uz autoricu u izradi udžbenika surađivali su i Željka Budimlić i Henrieta Barbarić kao urednice digitalnoga izdanja, Petar Jokić, Hrvoje Bielen i Dario Perić kao oblikovatelji i dizajneri digitalnih sadržaja, Mia Mandić kao koordinatorica projekta te recenzentice Karina Naumoska-Giel, Aida Korajac i Martina Podboj. Takav autorsko-projektni tim samo upućuje na to koliko je izrada ovoga udžbenika bila složen zadatak koji zahtijeva mnogo truda u povezivanju sadržajnih jedinica i prezentacijskih alata u okviru digitalne platforme.

Sadržaj udžbenika

Sadržajno je digitalni udžbenik podijeljen na dva modula, a na kraju obaju modula pristupa se poglavljima *Ponavljanje 1* i *Ponavljanje 2*, koji su sinteza gradiva svakoga modula. Gradivo je prilagođeno svim aktivnostima koje su važne za usvajanje jezika i na

¹ Ovaj je rad izrađen na istraživačkome projektu *Višerječni izrazi u hrvatskome jeziku: leksikološki, računalnolingvistički i glotodidaktički pristup* (MWE-Cro) (iP-2022-10-7697), koji financira Hrvatska zaklada za znanost, te na projektu *Baza višerječnih izraza hrvatskoga jezika* (VIBA), koji financira Europska unija – NextGenerationEU, a u okviru kojega je za iznesene stavove i mišljenja odgovorna samo autorica te ti stavovi ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije. Ni Europska unija ni Europska komisija ne mogu se smatrati odgovornima za njih.

kojima se provjerava stupanj korisnikova znanja stranoga jezika, a to su slušanje, čitanje, govorenje i pisanje.

Modul 1 sadržava osam lekcija koje studentu pomažu u početničkoj interakciji s drugima u izražavanju različitih sadržaja i ovladavanju hrvatskom gramatikom. *Dobro došli!* lekcija je koja uključuje hrvatsku abecedu, osobne zamjenice, prezent glagola *biti* i *zvati* se te temeljni rječnik koji pomaže u predstavljanju na hrvatskome jeziku. Lekcija *Odakle si?* sadržava temeljni vokabular i padeže za rečenice kojima se opisuje odakle tko dolazi, što je po zanimanju i čime se bavi u slobodno vrijeme. *Moja obitelj* lekcija je koja pomaže u usvajanju naziva članova obitelji, naziva životinja te posvojnih zamjenica. Lekcija *Opiši se!* obuhvaća opisne pridjeve (npr. pridjeve za boje, visinu, kosu) i upitne zamjenice te pomaže pri opisivanju čijega izgleda i karaktera, a na nju se nadovezuje lekcija *Moja svakodnevica*, u kojoj se navodi prezent hrvatskih glagola na *-ati, -iti, -jeti* (*imati, čitati, gledati, kuhati, čistiti, raditi, živjeti, vidjeti* itd.). Lekcije *Što voliš nositi?* i *Kamo ideš?* korisnike upoznaju s upotrebom akuzativa kao izravnoga objekta i pri izražavanju cilja te s danima u tjednu i opisom odredišta i događanja koje se mogu posjetiti (rođendan, kazalište, sportske aktivnosti, putovanje itd.), a posljednja lekcija u okviru Modula 1 *Znam, mogu, hoću* uključuje modalne glagole i prezent glagola *jesti* i *piti* te vokabular povezan s hranom, pićem i snalaženjem u kupovini.

1. tablica: Iz uvoda u Modul 1

✓ Moći ću:	
✓ ustanoviti sličnosti i razlike između padeža i glagolskih oblika u hrvatskome jeziku	✓ izreći svoje mišljenje i planove te jednostavnim rječnikom i rečenicama opisati svakodnevne događaje i uobičajene situacije o poznatim temama
✓ razlikovati vrste riječi te njihove morfološke, sintaktičke i leksičke osobitosti u hrvatskome jeziku	✓ prepoznati osnovne podatke o Hrvatskoj te svakodnevnome životu u Hrvatskoj (predstavljanje, formalna i neformalna komunikacija, slobodno vrijeme, prehrana, odijevanje, vremenska prognoza, javni prijevoz, stanovanje, snalaženje u vremenu i prostoru)
✓ protumačiti kraće tekstove prikladne tematike i vokabulara	
✓ napisati jednostavnije tekstove, pisma i dopise o poznatim temama	

Modul 2 podijeljen je u šest lekcija kojima se proširuje osnovno znanje iz Modula 1. U lekciji *Gdje živiš?* usvaja se upotreba prezenta glagola na *-ovati* (*kupovati, stanovati, ljetovati* itd.) te vokabular koji uključuje stanovanje i opis prostora. U lekciji *Kakav je bio tvoj vikend?* ovladava se perfektom i vokabularom koji se odnosi na hobije i slobodno

vrijeme, a u lekciji *Čemu se veseliš?* uči se dativ u službi neizravnoga objekta, prezent glagola *pisati* i *slati* te se ovladava vokabularom povezanim s poklonima i pisanjem čestitka. U sljedeću je lekciju *Kakvo će biti vrijeme?* uključen futur I. te je naglasak na leksiku vremenske prognoze i godišnjih doba, dok lekcija *Čime ideš na fakultet?* donosi pravila o služenju instrumentalom i vokabularom za prijevozna sredstva. Posljednja lekcija *Oprostite, gdje je...?* uključuje genitiv i upotrebu brojeva te vokabular za opis i snalaženje u vremenu i prostoru. U konačnici, što povećava vrijednost i praktičnost ovoga udžbenika, sve lekcije obaju modula potiču receptivne i produktivne vještine te nude različite sadržaje povezane sa svakodnevnim životom s kojima se svaki korisnik lako može poistovjetiti pa i motivirati na učenje. Svakako su korisne i ustaljene višerječne i rečenične cjeline koje se kao gotove mogu usvojiti i reproducirati ovisno o komunikacijskoj situaciji, ponajprije pozdravi (*Dobar dan!*, *Dobra večer!*), čestitke (*Sretan rođendan!*, *Sretan Božić!*), izrazi predstavljanja (*po zanimanju sam...*, *Koliko imaš godina?*), snalaženja u različitim situacijama (*plaćati karticom*, *Trebate li račun?*, *Mogu li Vam pomoći?*).

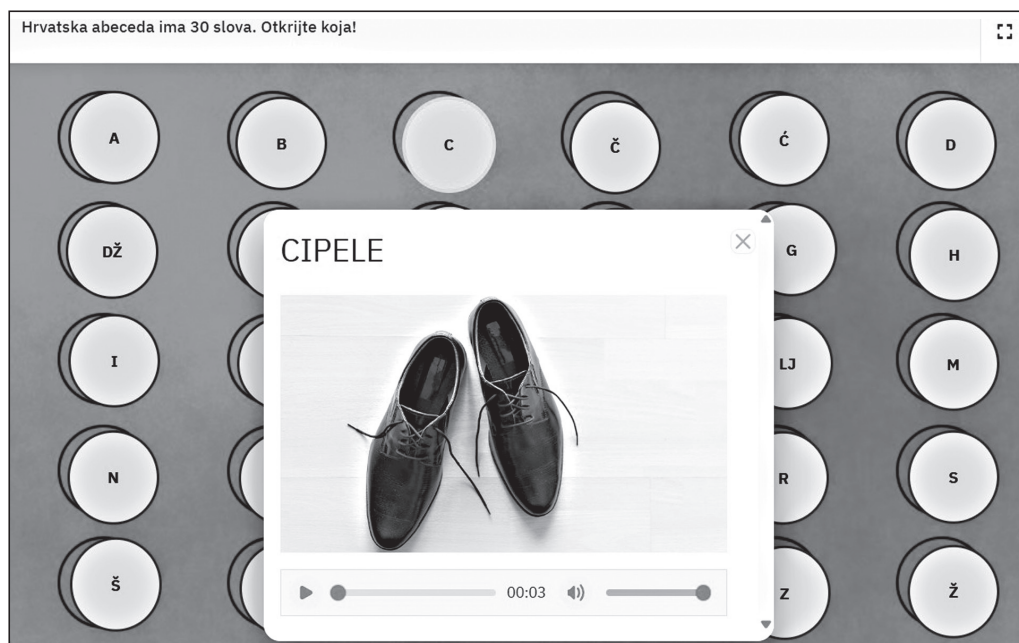
2. tablica: Iz uvoda u Modul 2

✓ Moći ću:	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ prepoznati, usporediti i koristiti se imenicama u lokativu, dativu, instrumentalu i genitivu ✓ objasniti i upotrijebiti genitiv uz brojeve 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ odabrati i upotrijebiti vokabular povezan s domom i stanovanjem, hobbijem i slobodnim vremenom, vremenskom prognozom i godišnjim dobima
<ul style="list-style-type: none"> ✓ prepoznati, razlikovati i upotrijebiti prezent glagola koji završavaju na <i>-ovati</i> te prezent glagola <i>pisati</i> i <i>slati</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ koristiti se u usmenoj i pisanoj komunikaciji jednostavnim i kratkim frazama te rečenicama s ciljem opisivanja prostora za stanovanje, hobija i slobodnoga vremena, kupovine poklona, odabira prijevoznoga sredstva te snalaženja u vremenu i prostoru
<ul style="list-style-type: none"> ✓ prepoznati i usporediti perfekt i futur I. te se koristiti perfektom i futuroom I. 	

Pristup udžbeniku i korištenje sadržajem – višemedijska struktura

Digitalna platforma na kojoj je udžbenik *Hrvatski jezik za neizvorne govornike 1* objavljen pruža brojne mogućnosti prezentacije sadržaja. Nakon kupnje udžbenika na mrežnoj trgovini izdavačke kuće Profil Klett, čiji se naslov unese u tražilicu i kao vrsta sadržaja odabere *Digitalni obrazovni materijali*, udžbeniku se pristupa dobivenim kodom koji se

šalje na e-adresu zajedno s uputama kako se prijaviti na stranicu Izzi Digital. Aktivacijom udžbenika s pomoću koda otvaraju se brojne mogućnosti obrazovnoga sadržaja te rješavanja vježba i testiranja usvojenoga znanja prema lekcijama, čemu dodatno doprinosi višemedijska struktura koja osim teksta sadržava slike, grafičke dodatke i zvučne zapise kako bi se korisnik mogao razvijati u jezičnim aktivnostima slušanja, čitanja, govorenja i pisanja. Osim na glavni obrazovni sadržaj naglasak je posebno stavljen na igrifikaciju, odnosno obrazovne igre, koje neizvornim govornicima znatno olakšavaju učenje i pomažu im u usvajanju gramatike, vokabulara te općenito razvijanju jezične kulture hrvatskoga jezika. Tako osmišljeni sadržaji potvrđuju da se izradi udžbenika pristupilo studiozno i planirano i da su se slijedili suvremeni zahtjevi poučavanja hrvatskoga kao stranoga jezika. Obrazovne su igre sastavnica svake lekcije, što sam proces učenja čini poticajnim i dinamičnim, a interakciji između sadržaja udžbenika i korisnika služi i obraćanje u 2. licu jednine izrazima poput *Pokušaj sam!* ili *Obrati pozornost!*.

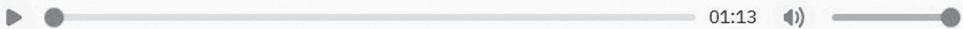

1. slika: Učenje hrvatske abecede u Modulu 1

Čitanje

Pročitajte tekst pa odgovorite na pitanja. Ne zaboravite staviti točku na kraj rečenice!

2. slika: Vježba za aktivnost čitanja u Modulu 2

Suvremen, kreativan te jednostavnim načinom primjene, audio-vizualnim mogućnostima i, najvažnije, sadržajem digitalni udžbenik *Hrvatski jezik za neizvorne govornike 1* ulazi u nezaobilazne obrazovne priručnike u okviru inojezične nastave te svim inojezičnim govornicima koji uče hrvatski jezik omogućava integraciju u hrvatsko društvo i obrazovanje, a uz nekoliko klikova pridonosi promicanju hrvatskoga jezika i kulture širom svijeta.